

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ქალებისა და ახალგაზრდების საჭიროებების შეფასება
ადრეული გაფრთხილების
გენდერზე ორიენტირებული სისტემის (GREWS) მიხედვით

წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი

პროექტი 72011421CA00001

*„განხეთქილების დაძლევა - ხალხთაშორისი ინიციატივები
კონფლიქტის მოსაგვარებლად“*

2021 წელი, აპრილი

კვლევის ჩატარება შესაძლებელი გახდა
ამერიკელი ხალხის გულისხმიერი მხარდაჭერით
USAID-ის სააგენტოს მეშვეობით

*კვლევაში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ფონდ „სოხუმს“
და, შესაძლოა, არ გამოხატავდეს USAID-ის პოზიციას*

სარჩევი

შესავალი	3
კვლევის მიზანი და მეთოდოლოგია	3
ძირითადი ინფორმაცია	4
I ბლოკი: სციალურ-დემოგრაფიული მონაცემები	4
II ბლოკი: ეკონომიკური უსაფრთხოება	5
III ბლოკი: სასურსათო უსაფრთხოება	8
IV ბლოკი: საზოგადოებრივი უსაფრთხოება	9
V ბლოკი: ჯანმრთელობის უსაფრთხოება	12
VI ბლოკი: პირადი უსაფრთხოება	13
VII ბლოკი: ეკოლოგიური უსაფრთხოება	16
VIII ბლოკი: ზოგადი კითხვები	16
დასკვნა	18
რეკომენდაციები	18

შესავალი

კონფლიქტების ადრეული გაფრთხილების გენდერზე ორიენტირებული სისტემა (GREWS) გულისხმობს საზოგადოებაში არსებული საჭიროებების შესწავლას და მოსალოდნელ რისკებზე ადრეული რეაგირების სისტემის შექმნას. აღნიშნული (GREWS) სისტემის დანერგვა გენდერზე ორიენტირებული მიდგომით მნიშვნელოვნად ამცირებს ძალადობისა და კონფლიქტების განვითარების რისკს საზოგადოებაში, ხელს უწყობს დემოკრატიული პრინციპების დამკვიდრებას.

ქვეყნის არამდგრადი პოლიტიკური გარემო, დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური მაჩვენებელი, სამუშაო ადგილის და შემოსავლების დაკარგვის შიში, გარემოს დაბინძურება, ჯანმრთელობის დაცვის არასტაბილური გარანტიები, ძალადობის გაზრდილი მაჩვენებელი და სხვა სახის საფრთხეები ზღუდავს ადამიანის არჩევანის თავისუფლებას, აფერხებს სრულფასოვანი ცხოვრების შესაძლებლობას და მნიშვნელოვნად ზრდის ძალადობისა და კონფლიქტის განვითარების რისკს საზოგადოებაში. აღნიშნული რისკების გასაწეიტრალეზად მნიშვნელოვანია ადრეული ჩარევა და რეაგირება.

გენდერზე ორიენტირებული ადრეული გაფრთხილების სისტემა (GREWS) მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია საზოგადოებაში არსებულ პრობლემებზე ადრეული რეაგირების, ადამიანური უსაფრთხოების ხარისხის გაუმჯობესების თვალსაზრისით.

კონფლიქტის მოსალოდნელი რისკების განსაზღვრა უნდა ეფუძნებოდეს მოსახლეობის საჭიროებების შესწავლას გენდერული მიდგომით, რომლის შეფასებაც და ადრეული გაფრთხილების სისტემაში მოქცევა შექმნის მდგრადი მშვიდობისა და სტაბილურობის განცდას საზოგადოებაში.

ფონდი „სოხუმის“ მიერ ჩატარებული კვლევა „ქალებისა და ახალგაზრდების საჭიროებების შეფასება კონფლიქტების ადრეული გაფრთხილების გენდერზე ორიენტირებული სისტემის (GREWS) მიხედვით“ ხელს შეუწყობს ქალებისა და ახალგაზრდების პრიორიტეტული პრობლემების წარმოჩენას და შესაბამისი ადრეული რეაგირების (GREWS) მექანიზმის შექმნას ადგილობრივ დონეზე.

კვლევის მიზანი და მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანი: წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, კულტურულ-ჰუმანიტარული ფონდის მიერ 2021 წლის 1 აპრილიდან 25 აპრილის ჩათვლით ჩატარდა კვლევა, რომელიც მიზნად ისახავდა მოსახლეობის (ქალთა) ადამიანური უსაფრთხოების ხარისხისა და გენდერული საჭიროებების შეფასებას. საჭიროებების შეფასება მოხდა კვლევიდან მიღებული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შესაბამისი მიგნებების, ტენდენციების გამოკვეთით და საჭირო რეკომენდაციების შემუშავებით.

კვლევის მეთოდოლოგია: კვლევა ჩატარდა რაოდენობრივი და თვისებრივი მონაცემების შეგროვების ფორმატით. რაოდენობრივი მონაცემების შესაგროვებლად გამოყენებულ იქნა წინასწარ შემუშავებული ანკეტა. მონაცემები შეგროვდა Google-ის, თვისებრივი მონაცემების კი ფოკუს-ჯგუფებისა და ჩადრმავებული ინტერვიუების ფორმატით. სულ ჩატარდა 4 ფოკუს-ჯგუფი და 4 პირისპირ ინტერვიუ ადგილობრივ ექსპერტებთან (თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან).

ძირითადი ინფორმაცია

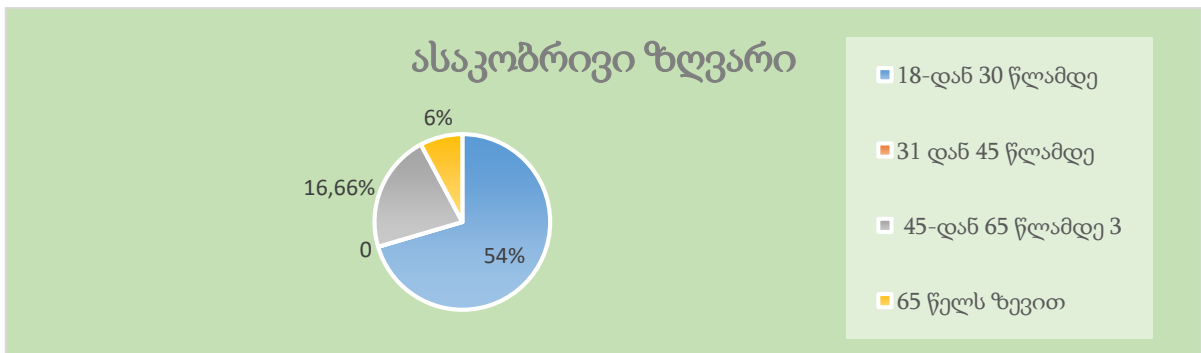
რაოდენობრივი მონაცემების შესაგროვებლად ონლაინ ანკეტირების პროცესში ჩართული იყო 150 ქალი. თვისებრივი მონაცემების შეგროვების პროცესში მონაწილეობდა 33 ადამიანი, მათ შორის ერთი მამაკაცი (ადგილობრივი ექსპერტი). ვინაიდან გამოკითხვა მიზნად ისახავდა ქალთა საჭიროებების შესწავლას, სამიზნე ჯგუფს ქალები შეადგენდნენ. მცირე გამოწვევის წარმოდგენდნენ ექსპერტები, რომლებიც

პირისპირ ინტერვიუს ფორმატში იყვნენ ჩართულნი. კვლევამ გამოკვეთა ის ძირითადი საფრთხეები, რომელთა არსებობა დაბლა სწევს ადამიანური უსაფრთხოების ხარისხს ქალებში. სულ წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ჩატარებულ გამოკითხვაში ჩაერთო 183 ადამიანი (182 ქალი, ერთი მამაკაცი).

I ბლოკი: კვლევის სოციალურ-დემოგრაფიული მახასიათებლები

წინამდებარე საჭიროებათა კვლევაში ძირითად სამიზნე ჯგუფს წარმოადგენენ ქალები 18-დან 65 წელს ზევით შემდეგი სოციალურ დემოგრაფიული მახასიათებლით: დევნილები, ადგილობრივები, სოციალურად დაუცველი პირები, მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედები, შშმ პირები და მათი ოჯახის წევრები, პედაგოგები, ექიმები, მეწარმეები, თემის ლიდერები, პენსიონერები, ახალგაზრდები, ადგილობრივი ექსპერტები და სხვ.

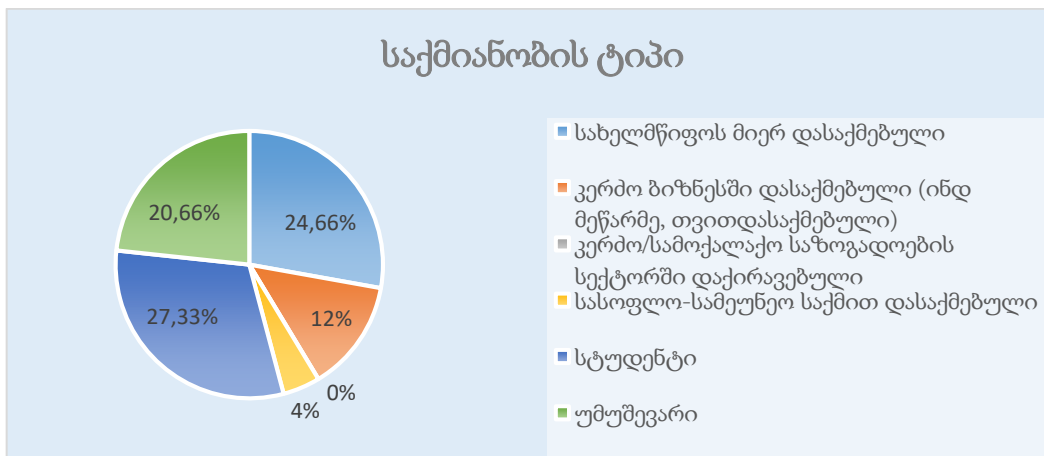
რაოდენობრივ კვლევაში მონაწილე რესპონდენტთა ასაკობრივი ზღვარი შემდეგნაირად გადანაწილდა: 18-დან 30 წლამდე კატეგორიაში მოხვდა 54%. 31-დან 45 წლამდე კატეგორია მოიცვა 22,66%-მა. 45-დან 65 წლამდე - 16,66%. 65 წელს ზევით კატეგორიაში დაფიქსირდა 6%, ხოლო 1-მა რესპონდენტმა არ დაასახელა თავისი ასაკი (დიაგრამა 1).

სოციალური სტატუსის მიხედვით გამოკითხვაში ჩართულ რესპონდენტთა დიდი ნაწილს - 78%-ს ადგილობრივები შეადგენდნენ. აფხაზეთიდან იგპ პირები - 12%. გამოკითხულთა შორის 12% სოციალურად დაუცველია, 2,66% - მრავალშვილიანი დედა. მარტოხელა დედის სტატუსის მქონე ქალების რიცხვმა 4% შეადგინა, 0,66% შშმ პირია.

საქმიანობის ტიპის მიხედვით გამოკითხვაში მაღალი აქტიურობა ჩანს სტუდენტთა მხრიდან, გამოკითხულთა შორის 27,33% სტუდენტი დაფიქსირდა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, შესაძლოა, ვიფიქროთ, რომ მიღებულ მონაცემებში ახალგაზრდების პოზიციებს მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. გამოკითხულთა დიდი ნაწილი სახელმწიფოს მიერ დასაქმებულთა კატეგორიაში აღმოჩნდა და 24,66% შეადგინა. ამ მონაცემს მცირედით ჩამორჩება უმუშევარ ქალთა რაოდენობა - 20,66%. შემდეგ მოდის კერძო ბიზნესში დასაქმებულთა რიცხვი - 12%. სასოფლო-სამეურნეო საქმით დაკავებულია 4% (დიაგრამა 2).

საქმიანობის ტიპი

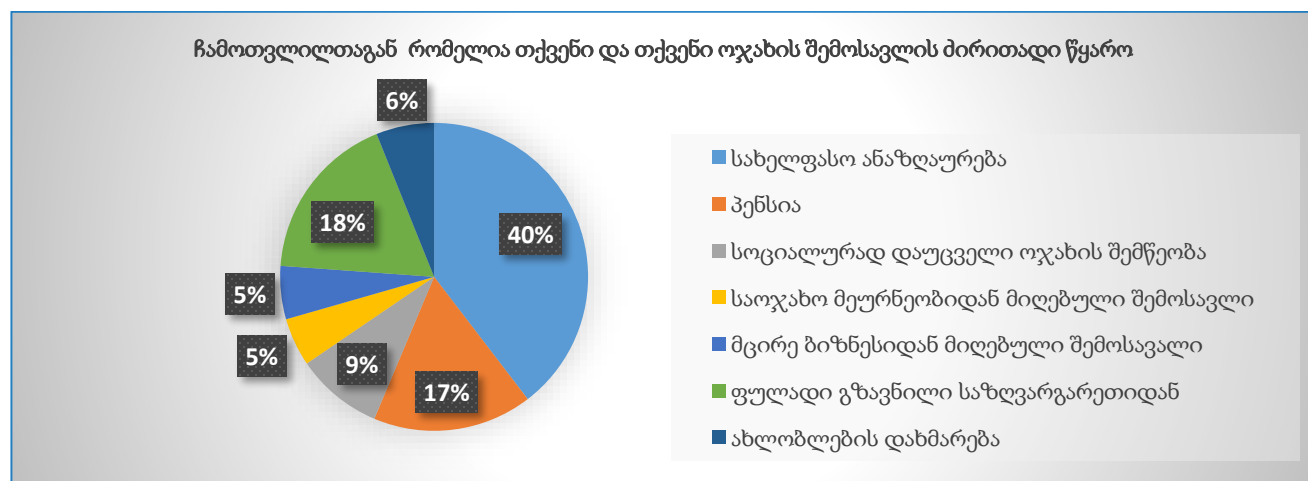

II ბლოკი: ეკონომიკური უსაფრთხოება

აღნიშნული ბლოკში თავმოყრილი მონაცემების საუბველზე ირკვევა, რამდენად მყარია ქალთა ეკონომიკური უსაფრთხოების მაჩვენებელი და, ძირითადად, რა შემოსავლებს ეფუძნება. გამოკითხულთა უმრავლესობა - 52% სახელმწიფოსგან მიღებულ სახელფასო ანაზღაურებას ეყრდნობა. საზღვარგარეთიდან მიღებულ ფულად გზავნილებს იყენებს 23,33%, ხოლო 22%-ისთვის შემოსავლის ძირითად წყაროს საკენსიო თანხა წარმოადგენს. საოჯახო მეურნეობიდან მიღებულ შემოსავლებს მიიჩნევს ოჯახის ძირითად წყაროდ 15,33%. სოციალურად დაუცველის სტატუსით განსაზღვრული შემწეობიდან მიღებული თანხით ცხოვრობს 12%, ახლობლის დახმარების იმედზეა 8%.

მნიშვნელოვანია, რომ სტატუსის მიხედვით დევნილ და ადგილობრივ ქალთა სეგრეგაციით მიღებულ მონაცემებში ადგილობრივთა 85,89%-ისთვის შემოსავლის წყაროს სახელფასო ანაზღაურება წარმოადგენს, დევნილებს შორის სახელფასო ანაზღაურებას მხოლოდ 5,12% იღებს. საყურადღებოა, რომ დევნილი ქალების დიდი ნაწილისთვის დღემდე შემოსავლის წყაროა დევნილთა შემწეობა და სხვა სახის შემოსავლები, რაც ფოკუს-ჯგუფებიდან მიღებული მასალებითაც დასტურდება:

„დღემდე ჩემი ოჯახის შემოსავლის წყაროა დევნილთა შემწეობა, ან ნათესავები თუ გამოგვიგზავნიან რუსეთიდან. ორმა შვილმა უმაღლესი დაამთავრა, მაგრამ რად გინდა? სამსახური არა აქვთ. პატარა ბიზნესი წამოიწყეს, მაგრამ არაა სტაბილური. სახელმწიფო სამსახურში ვინ მოხვდება, ან სადაა ამდენი სამსახური. გაქცევაზე უჭირავთ თვალი. შემოსავალი ხომ უნდა ჰქონდეს ოჯახს, რომ რამე დაგეგმო.“ - მ.პ., 62 წლის, დევნილი, დასაქმებული. (დიაგრამა 3)

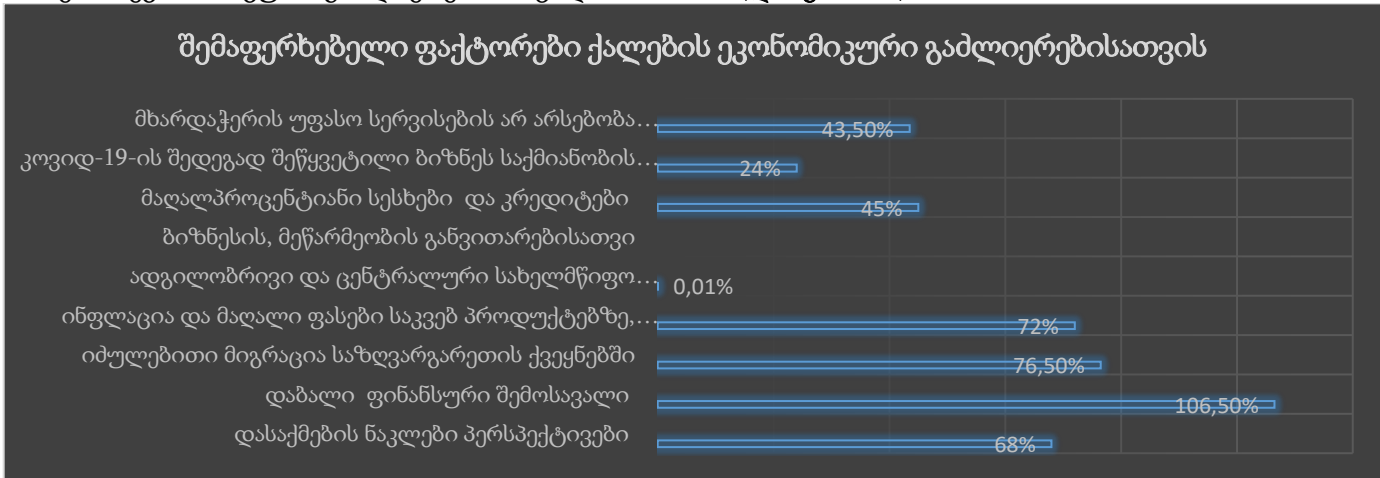
როგორც გამოკითხვიდან იკვეთება, გარდა სახელფასო ანაზღაურებისა, მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის ძირითადი წყაროს სხვა ქვეყნებიდან მიღებული ფულადი გზავნილებია. ეს კიდევ ერთხელ წარმოაჩენს ქალთა მიგრაციის აქტუალობას წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში და ხაზს უსვამს ქალებისათვის საზღვარგარეთ დასაქმების შესაძლებლობის უპირატესობას, რაც ოჯახების შემოსავლით უზრუნველყოფის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გარანტს წარმოადგენს.

რაოდენობრივი მაჩვენებლის პარალელურად მიღებულ თვისებრივ მონაცემებში იკვეთება, რომ ადამიანური უსაფრთხოების ეკონომიკურ მაჩვენებელში პრიორიტეტულ პრობლემებს შორის სახელდება სამუშაო ადგილების დაკარგვა, რაც მათი ოჯახის შემოსავლის შემცირებას უკავშირდება. კვლევაში ჩართული ქალები მკაფიოდ მიანიშნებენ პანდემიის ნეგატიურ ზეგავლენაზე, რაც ასეთივე ნეგატიური მოლოდინის განცდას კიდევ უფრო ამძაფრებს.

„პანდემიამ სერიოზული საფრთხე შეუქმნა ოჯახებს ფინანსური კუთხით. სამუშაო ადგილები ისედაც მცირე იყო, მაგრამ მაინც ახერხებდა ხალხი საარსებო წყაროს გამონახვას: ზოგი ბაზრობაზე, ზოგი ყოველდღიურ ქირაზე, ზოგი მომვლელად, დამლაგებლად მუშაობდა. ასეთი სამუშაოები სრულიად გაქრა და ყველაფერი დაიკეტა. საშინელი შიში არსებობს, რა გავაკეთოთ, ხვალ რა იქნება, რითი ვიკვებოთ, რითი ვიარსებოთ“ - მ.დ., 43 წლის, დევნილი, დასაქმებული.

„ახალგაზრდების დიდმა ნაწილმა სწავლა შეაჩერა, იმიტომ, რომ ოჯახები სწავლის გადასახადს ვერ იხდიან. ოჯახებში გაჩნდა კითხვის ნიშნები ბევრ საქმესთან დაკავშირებით, მაგალითად სახლის მშენებლობა შეაჩერეს, ვიღაცამ დაოჯახება გადაიფიქრა და ასე შემდეგ, უამრავი ახალი პრობლემა შეიქმნა“ - მ.დ., 36 წლის, ადგილობრივი, სოციალურად დაუცველი.

რაოდენობრივი გამოკითხვით მიღებულ მონაცემებში ქალთა ეკონომიკური კუთხით გაძლიერების შემაფერხებელ ფაქტორებს შორის ყველაზე მაღალი მაჩვენებლით - 68% დასაქმების ნაკლები პერსპექტივები შეფასდა. დაბალი ფინანსური შემოსავალი 47,33%-ისთვის ითვლება შემაფერხებელ ფაქტორად, 34%-ის აზრით, იძულებითი მიგრაცია საზღვარგარეთის ქვეყნებში ამუხრუჭებს ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პერსპექტივებს. გამოკითხულთა 10,66% მიიჩნევს, რომ კოვიდ-19 შედეგად შეწყვეტილი საქმიანობის აღდგენის კუთხით ხელშემწყობი პროგრამები არ არსებობს, რაც მნიშვნელოვნად აფერხებს ეკონომიკის გაძლიერებას. 20%-ისთვის შემაფერხებელ ბარიერად მაღალპროცენტიანი სესხები და კრედიტები მიიჩნევა. 19,33% მიიჩნევს, რომ არ არსებობს მხარდაჭერის უფასო სერვისები მართხელა დედებისთვის, მრავალშვილიანი ოჯახებისთვის, რაც მნიშვნელოვანი ბარიერია ეკონომიკური გაძლიერების თვალსაზრისით (დიაგრამა 4).

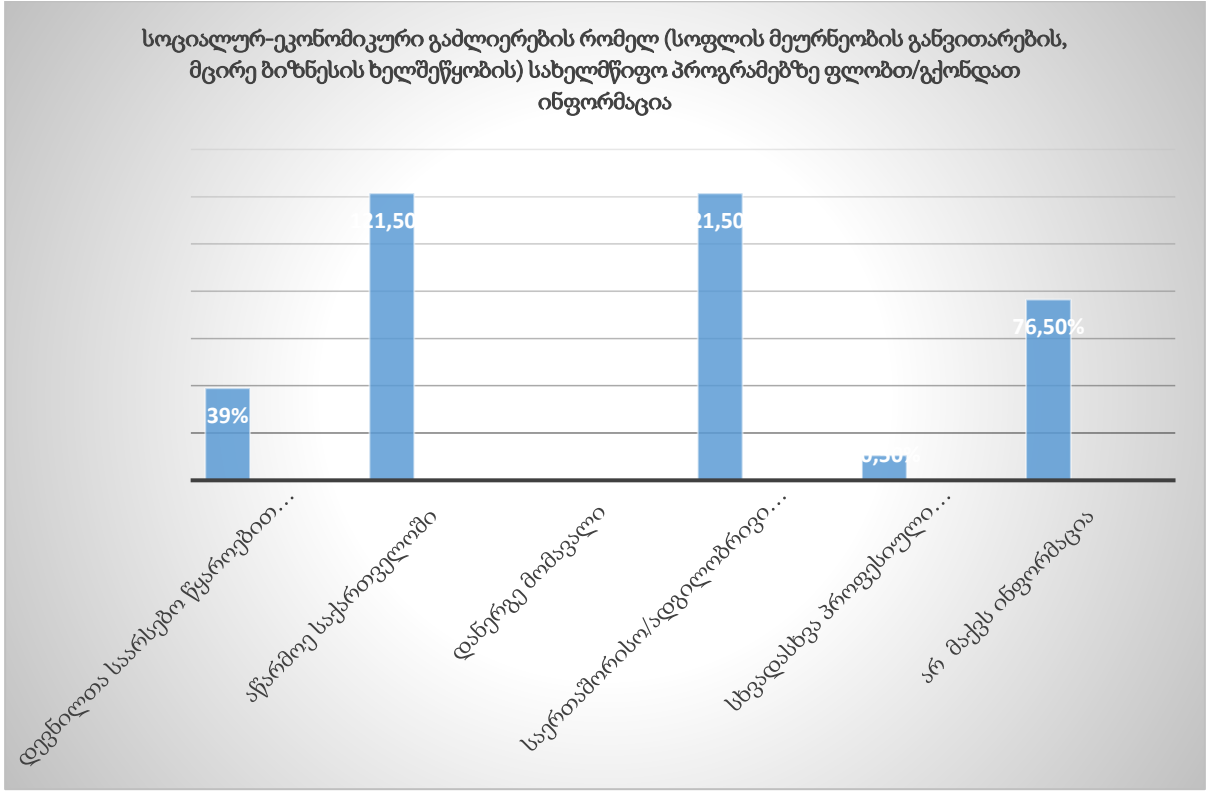
აღნიშნულ პრობლემებზე პასუხისმგებლობას სახელმწიფოს აკისრებს გამოკითხულთა ერთი ნაწილი, რაც თვისებრივი კვლევიდან მიღებული მონაცემებით დასტურდება.

„პანდემიის შედეგად გაჩენილი პრობლემების შემდეგ ხალხს არა აქვს არანაირი შეთავაზება სახელმწიფოს მხრიდან, როგორ დაუბრუნდნენ ადრინდელ მდგომარეობას, შეუძლებელია, ბიზნესი თავიდან დაიწყო, თუ რაიმე სახის მხარდაჭერა არ წამოვიდა ხელისუფლებისგან. სესხი გაუჭირეს, თუმცა გაჩერებული სესხების გადახდა კიდევ უფრო მეტი დანამატით უწევთ“ - ე.დ., 54 წლის, ადგილობრივი, უმუშევარი.

თვისებრივ მონაცემებში რესპონდენტები მიანიშნებენ ქალთა მხარდამჭერი პროგრამების დანერგვის აუცილებლობაზე, რაც საბავშვო ბაღებში დროის გახანგრძლივებას უკავშირდება.

„თუ ქალს ოჯახში დამხმარე არ ჰყავს, მუშაობას ვერ იწყებს, რადგან ბავშვებს ბაღიდან, სკოლიდან გამოყვანა უნდა და ამის დრო არ აქვთ. თუ ქალს არ მიეცა დასაქმების სფეროში უფრო მეტი შეღავათი, ან არ გახანგრძლივდა საბავშვო ბაღების მუშაობის საათები, ბავშვიანი ქალი ვერასდროს ვერ დაიწყებს მუშაობას, სულ ხელი შეეშლება“ - თ.კ., 32 წლის, ადგილობრივი, მრავალშვილიანი.

რამდენად იცნობენ ქალები სოციალურ ეკონომიკური გაძლიერებით ხელშეწყობის მიზნით არსებულ სახელმწიფო პროგრამებს, ყველაზე მეტად რომელ პროგრამას იხსენებენ - აღნიშნულ კითხვაზე გამოკითხვით მიღებული მონაცემები გვიდასტურებს, რომ გამოკითხულთა 54%-ისთვის ნაცნობი პროგრამაა „აწარმოე საქართველოში“. საერთაშორისო/ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების პროგრამებს ამდენივე - 54% იცნობს. დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის პროგრამა ნაცნობია 17,33%-ისთვის. სხვადასხვა პროფესიული განვითარების გადამზადების პროგრამაზე ინფორმაცია აქვს 4,6%-ს, ხოლო გამოკითხულთა 34%-ს საერთოდ არა აქვს ინფორმაცია არსებულ პროგრამებზე. არაინფორმირებულთა კატეგორიაში, ძირითადად, ჭარბობენ ადგილობრივი ქალები. მიღებული მონაცემები კიდევ ერთხელ ცხადყოფს ინფორმირების კუთხით ახალი ფორმატის დანერგვის და ამუშავების აუცილებლობას (დიაგრამა 5).

გამოკითხულთა უმრავლესობა - 54,66% მიიჩნევს, რომ საოჯახო მეურნეობის, მცირე მეწარმეობის, თვითდასაქმების ხელშეწყობისათვის ხელსაყრელი გარემო პირობების შესაქმნელად ყველაზე მეტად საჭიროა ხელმისაწვდომი კრედიტები; 48,66% მცირე ბიზნესის ხელშეწყობ პროგრამებს ანიჭებს უპირატესობას. 46,66%-ის აზრით, მნიშვნელოვანი საშუალებაა სახელმწიფოს მხრიდან საგრანტო პროგრამების არსებობა. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამებს ანიჭებს უპირატესობას 40%. 19%-ის აზრით, უნდა არსებობდეს ბიზნესის ხელშეწყობის პროგრამები. 14% საკონსულტაციო სერვისების არსებობას ანიჭებს უპირატესობას. 2,66% მიიჩნევს, რომ მოსახლეობის მეტი ინფორმირებაა საჭირო არსებულ სახელმწიფო პროგრამებზე.

მიღებული მონაცემების შესაბამისად მნიშვნელოვანია მუნიციპალური საგრანტო პროგრამების დანერგვა თვითდასაქმების ხელშესაწყობად.

კვლევის მონაცემებზე დაყრდნობით შესაძლებელი ხდება სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭრილი პროგრამების შესახებ ინფორმაციის წყაროს გარკვევა. იკვეთება, რომ ადგილობრივი და ცენტრალური ხელისუფლების მიერ შეთავაზებული ეკონომიკური პროგრამების შესახებ გამოკითხულთა პირველწყარო ძირითად შემთხვევაში არის მუნიციპალიტეტის ვებგვერდი და ფეისბუქგვერდი, რასაც გამოკითხულთა 52% ადასტურებს. 50,6% ონლაინ მედიასაშუალებებს და ფეისბუქგვერდებს იყენებს ინფორმაციის მისაღებად. 38,66% ინფორმაციას ტელევიზიისა და რადიოს საშუალებით იღებს. 17,33% ინფორმაციის პირველწყაროდ არასამთავრობო ორგანიზაციებს ასახელებს. 3,33% კი - მეზობლებს და ნაცნობებს. ცენტრალური ხელისუფლების/სამინისტროს ვებგვერდს 9% ეცნობა. საყურადღებოა, რომ გამოკითხულთა მხოლოდ 9% აფიქსირებს პირველწყაროდ მერის წარმომადგენლებს და 4,66% - ადგილობრივ დეპუტატს.

აღნიშნულ მონაცემებს მნიშვნელოვნად ამყარებს თვისებრივი მონაცემების შეგროვებით მიღებული პასუხები:

„მუნიციპალიტეტს აქვს ელექტრონული გვერდი, სადაც ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს შეუძლია შევიდეს და ნახოს ყველა პროგრამა, გაერკვეს, რაც მას აინტერესებს. ბევრს აქვს ინტერნეტი, მაგრამ ეზარება მოძიება“ - მ.თ., 65 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„ჩვენს დასახლებაში სრულ ინფორმაციას არ ფლობენ, თუ რა სახის დახმარებები აქვს მერიას. უფრო იციან ის მიმართულებები, რომლებიც მათ აინტერესებთ. პირადად მე ინფორმაციებს ვგებულობ მეზობლებიდან, ინტერნეტის გამოყენებაც შეიძლება, მაგრამ ბევრს არ აქვს ინტერნეტი, ან არ იცის როგორ ან სად მოძებნოს ეს პროგრამები“ - თ.გ., 54 წლის, დევნილი, დასაქმებული.

„ვისაც აინტერესებს საჭირო ინფორმაცია, ის თვითონ იძიებს. მე მინახავს კმაყოფილი მოქალაქე, რომელმაც ისარგებლა წამლების პროგრამით. ერთმა ქალმა მეორეს უთხრა და ასე „პანდემიასავით“ ვრცელდება ინფორმაცია“ - მ.ბ., 57 წლის, მრავალშვილიანი დედა.

„პირადად მე ინტერნეტის მეშვეობით ვგებულობ არსებული პროგრამების შესახებ ინფორმაციას და თუ რამის დაზუსტება მინდა, მერე უშუალოდ მივდივარ მერიაში. ადგილზე ყოველთვის ვღებულობ ამომწურავ პასუხებს“ - მ.გ., 41 წლის, უმუშევარი, სოციალურად დაუცველი.

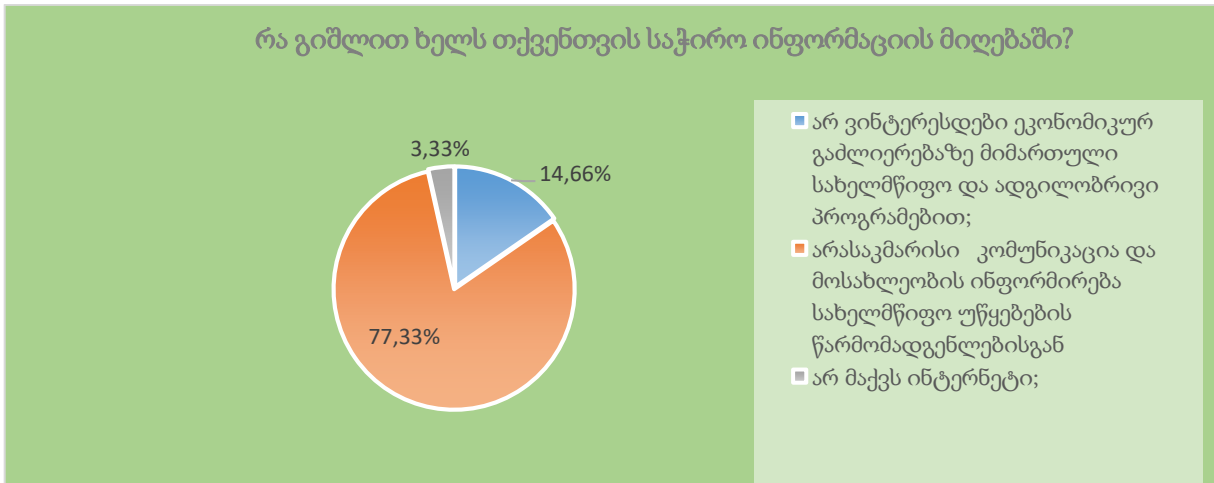
„მაგალითად, მე სამი შვილის დედა გახლავართ და როდესაც მესამე შვილი შემეძინა, პირადად დამირეკეს სოციალური სამსახურიდან და მითხრეს, რომ თქვენს შვილს ეკუთვნის 2 წლის განმავლობაში ფულადი დახმარება თვეში 150 ლარის ოდენობით, რა თქმა უნდა, მივედი და მივიღე კუთვნილი დახმარება“ - ს.დ., მრავალშვილიანი დედა, სოციალურად დაუცველი.

რა უშლის ხელს ქალებს, მათი ოჯახის წევრებს მიიღონ მათთვის საჭირო ინფორმაციები? - საგულისხმოა, რომ პასუხებს შორის, რესპონდენტთა მაღალი მაჩვენებელი - 77,33% აღნიშნავს, რომ არასაკმარისი კომუნიკაცია არსებობს მოსახლეობასა და სახელმწიფო უწყებების წარმომადგენლებს შორის. უნდა აღინიშნოს, რომ გამოკითხულთა 14,66% არ ინტერესდება ეკონომიკური გაძლიერებისკენ მიმართული

სახელმწიფო და ადგილობრივი პროგრამებით, რასაც საფუძვლად უდევს საზოგადოებაში არსებული ნიჰილისტური დამოკიდებულება, დაბალი სამოქალაქო აქტივიზმი. 3,33% აღიარებს, რომ საერთოდ არა აქვს ინტერნეტი და ინფორმირების ამ სერვისის მიღმა რჩება (დიაგრამა 6).

„აქტიურობა აკლიათ ქალებს, ვიღაცამ უნდა გააქტიუროს. ყველას უნდა სახლში მორთმეული. მერე როცა გაიგებენ, ვიღაცამ რაღაც პროგრამაში გაიმარჯვაო, ატყდება ამბავი. მე რატო არ ვიცოდი? არ იცოდი იმიტომ, რომ არც გიკითხავს. ესაა სიმართლე, სხვას ნუ დავაბრალებთ ყველაფერს“ - ნ.დ., 39 წლის, დასაქმებული, ადგილობრივი.

რა უნდა გაკეთდეს არსებული სურათის შესაცვლელად, გამოკითხული ქალები საკუთარ ვერსიებს გვთავაზობენ:

„უფრო მეტად ჩაერთოს ინფორმირების პროცესში მაჟორიტარი დეპუტატი. თვეში ერთხელ კი არა, კვირაში ერთხელ ჩამოვიდეს და კონკრეტულ პრობლემებზე სასაუბროდ მივიდეს მოსახლეობასთან“ - მ.დ., 42 წლის, დასაქმებული, დევნილი.

„უფრო მეტად ინფორმირებული უნდა იყო ხალხი, ამას რამდენიმე რესურსის ამოქმედება სჭირდება. ჩვენ გვექონდა წყალტუბოში ტელევიზია და ძალიან კარგი იყო, რომ არსებობდეს ტელევიზია, ინფორმაციის მიწოდების კუთხით ბევრ პრობლემას მოხსნიდა“ - მ.ფ., 46 წლის, დასაქმებული, ადგილობრივი.

III ბლოკი: სასურსათო უსაფრთხოება

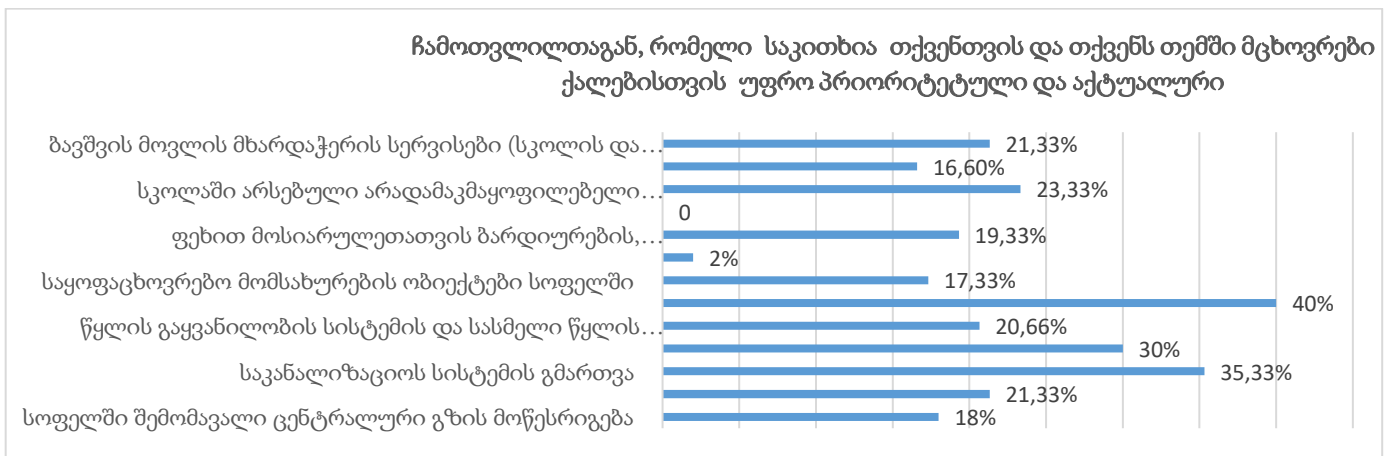
სასურსათო უსაფრთხოება ერთ-ერთ მნიშვნელოვან სეგმენტს წარმოადგენს ადამიანური უსაფრთხოების კომპონენტებს შორის. გამოკითხვაშიც ნათლად იკვეთება, რომ ამ სფეროში არსებული საფრთხის შემცველი ელემენტების სიმრავლე და წარმოქნილი რისკები ქალთა მღელვარებას განსაკუთრებით ამძაფრებს. გამოკითხულთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ მათი ოჯახის წევრებს არა აქვთ საშუალება, გამოიყენონ ხარისხიანი და მრავალფეროვანი საკვები პროდუქტები. 90,66% ყველაზე დიდ საფრთხედ მიიჩნევს საკვები პროდუქტების მაღალ ღირებულებას. მომდევნო ეტაპზე სახელდება ხარისხიანი პროდუქტის არარსებობა, რაც აღელვებს 75,33%-ს.

IV ბლოკი: საზოგადოებრივი უსაფრთხოება

საზოგადოებრივი უსაფრთხოება საკმაოდ ვრცელია თავისი კომპონენტებით და ამ სეგმენტში არსებული საფრთხეების კომბინაცია განპირობებულია ინფრასტრუქტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროში არსებულ პრობლემათა სიმრავლით.

რაოდენობრივი მაჩვენებელი პირდაპირ გვეუბნება, რომ წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ინფრასტრუქტურული პრობლემები: გზები, სასმელი წყლის დეფიციტი, გაუმართავი საკანალიზაციო სისტემა - ყველაზე აქტუალური და პრიორიტეტულია ქალთა ჯგუფებისთვის და მათი უფლებების დარღვევის მაღალ ნიშნულზე მიუთითებს.

გამოკითხულთა 40% ამბობს, რომ მათთვის მნიშვნელოვანია ტრანსპორტის გაუმჯობესების საკითხი. 35,33% საკანალიზაციო სისტემის გამართვაზე აკეთებს აქცენტს. 30% თვლის, რომ პრიორიტეტულია სოფლის შიდა გზების მოწესრიგება. სკოლაში არსებული არადამაკმაყოფილებელი ინფრასტრუქტურული პრობლემები აღელვებს გამოკითხულთა 23,33%-ს. ბავშვის მოვლის მხარდაჭერის სერვისებია პრიორიტეტული 21,33%-ისთვის. ამდენივე ადამიანი სანიაღვრე არხების არარსებობაზე ითხოვს ყურადღებას. წყლის გაყვანილობა და სასმელი წყლის არარსებობა პრობლემებს უქმნის 20,66%-ს. ფეხით მოსიარულეებისთვის ტროტუარების და ბორდიურების არარსებობა მნიშვნელოვანი პრობლემაა 19,33%-ისთვის. 16,6% მიიჩნევს, რომ სკოლისგარეშე წრეები უნდა არსებობდეს ბავშვებისთვის (დიაგრამა 7).

საინტერესოდ ემთხვევა ამ მონაცემებს ჩაღრმავებული ინტერვიუდან მიღებული პოზიციაც - ექსპერტი საავტომობილო გზების გაუმართაობას და წყლის პრობლემას ეხება:

„წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისთვის, განსაკუთრებით სოფლის მოსახლეობისთვის, ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემაა საავტომობილო გზების რეაბილიტაცია და სასმელი წყლის მოწყობა. სოფლების ძირითად ნაწილში არის ჭები, რომლითაც სარგებლობს მოსახლეობა. ზაფხულში და გვიან შემოდგომამდე წყლები შრება და ჭებში წყალი თითქმის არ არის. არსებული პრობლემების ერთიანად მოგვარება ვერ ხერხდება, რადგან ბიუჯეტში არ არის ამდენი ფინანსები“ - ადგილობრივი ექსპერტი, თვითმმართველობის წარმომადგენელი.

რაოდენობრივ მაჩვენებელს ფეხდაფეხ მისდევს ფოკუს-ჯგუფებით მიღებული თვისებრივი მონაცემებიც: დისკუსიიდან მიღებული ინფორმაციები უფრო მკაფიოს ხდის ქალთა საჭიროებებს:

„კანალიზაციის პრობლემა ჩვენს ქალაქში მწვავედ დგას. ვიცით, რომ ეს ყველაფერი დიდ თანხებს უკავშირდება, მაგრამ ოდესმე ხომ უნდა გაკეთდეს?! დღემდე ეს პრობლემა მოუგვარებელია“ - დ. გ., 39 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„ყველაფრის მოთმენა შეიძლება, მაგრამ ქალი ვერ გაძლებს წყლის გარეშე. როგორც კი ზაფხული დგება, მაშინვე იწყება წყლის დეფიციტი. გამოცვალეს სისტემა, თითქოს უნდა მოგვარებულიყო პრობლემა, მაგრამ მაინც წყლის სიმცირეა, როგორც ქალაქში, ასევე სოფლებში“ - ა.პ., 61 წლის, ადგილობრივი, მრავალშვილიანი დედა.

ქალთა პრობლემების, ქალთა საჭიროებების ნუსხაში ხვდება ბავშვებისთვის გასართობი ადგილების კეთილმოწყობა.

„ჩემი უბნიდან ცენტრალური პარკი შორსა. პრობლემა პირველ რიგში ბავშვთა გასართობი ადგილების კეთილმოწყობაა, ღმერთის წყალობით მრავლად გვყავს პატარები, სხვადასხვა უბნიდანაც ჩამოდიან ჩვენს ქუჩაზე გასართობად და ბავშვთა გასართობი ადგილები უკეთესად უნდა იყოს მოწყობილი, ამ დროს დედები უფრო მშვიდად ვართ, რადგან ჩვენი შვილების უსაფრთხოება დაცულია“ - ე.კ. 32 წლის, დასაქმებული.

ქალთა ერთი ნაწილი მიიჩნევს, რომ მრავალშვილიანობა ოთხი შვილით არ უნდა იზომებოდეს და რაიმე სახის პროგრამა უნდა არსებდეს სხვა კატეგორიის დედებისთვის, რადგანაც მათი მოწყვლადობაც გასათვალისწინებელია.

„3 შვილის დედა ვარ, შესაბამისად, მრავალშვილიანად არ ვითვლები. მეოთხეს თუ გავაჩენ, იმ შემთხვევაში ვიქნები მრავალშვილიანი, 3 შვილს ისე ვზრდი, დამხმარეც არავინ მყავს, ჩემნაირ კატეგორიას არავინ არ ეხმარება, არც არანაირი შეღავათი არ არსებობს, მაინცდამაინც სოციალურად დაუცველი უნდა იყო, რომ რამე პროგრამაში მოხვდე“ - მ.გ., 31 წლის, უმუშევარი, ადგილობრივი.

გამოიკვეთა მარტოხელა დედის სტატუსთან მიმართებაში არსებული პრობლემები.

„ვარ მარტოხელა დედა, მაგრამ სტატუსი არ გამაჩნია. ოფიციალურად არ მაქვს საბუთი გაკეთებული. ბევრს აქვს ეს პრობლემა და, ვფიქრობ, ოფიციალური სტატუსი არ უნდა წყვეტდეს ყველაფერს. კრიტერიუმებია გასამარტივებელი, რომ ჩემი კატეგორიის დედები მოხვდნენ დახმარების კატეგორიაში. წლებია, მარტო ვზრდი შვილს და იმიტომ რომ სტატუსი არ მაქვს, არც შეღავათები მაქვს. ბავშვი დედის გვარზე თუ არის, მაშინ ითვლება დედა მარტოხელად. ეს ბევრ პრობლემას ქმნის“ - ნ.მ., 50 წლის, დაუსაქმებელი, დევნილი.

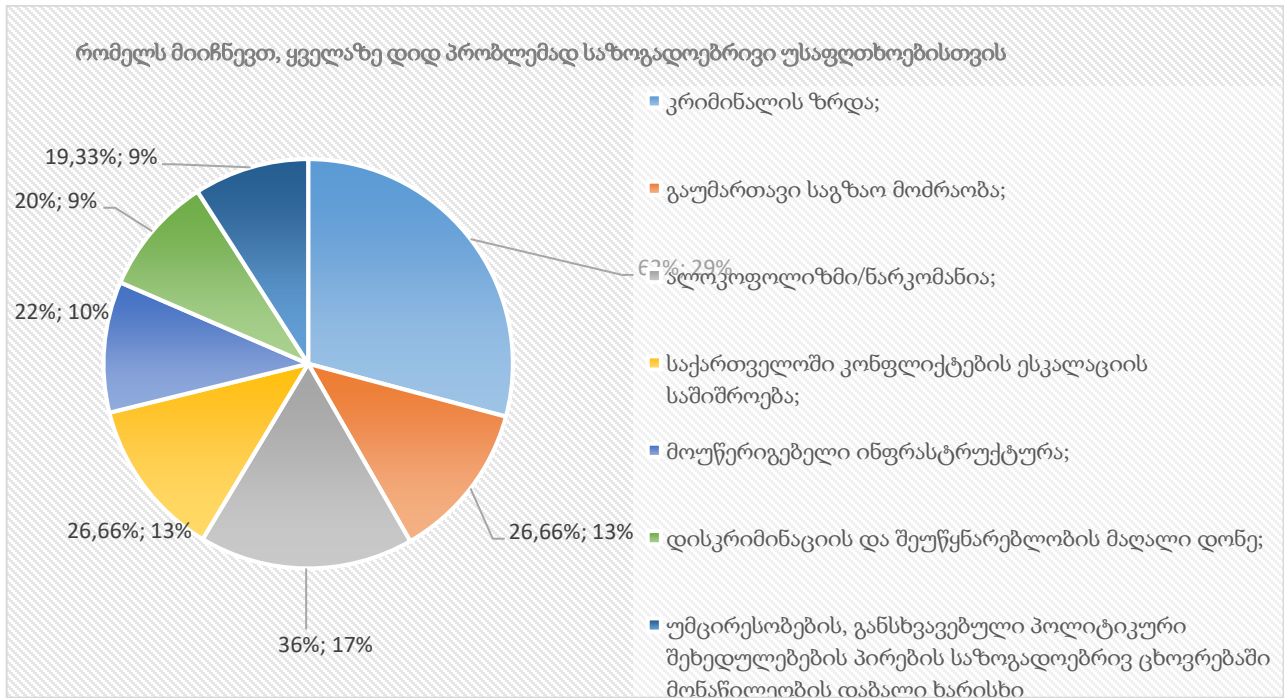
საჭიროებათა ჩამონათვალში ხვდება ადგილობრივი სოციალური პაკეტი პენსიონერებისთვის.

„წყალტუბოს სამკურნალო მასაჟები ყველასთვის ცნობილია, მაგრამ მკურნალობას ბევრი წყალტუბოელი ვერ ახერხებს, იმიტომ რომ პენსიონერებისთვის საკმაოდ ძვირია. ყოველთვის მქონდა ოცნებად და დღესაც მაქვს წინადადება, ადგილობრივ მერიას ჰქონდეს სოციალური პაკეტი, ან თანადაფინანსების პროგრამა, ბევრი მსურველი გამოჩნდებოდა“ - ნ.მ., 54 წლის, დასაქმებული, ადგილობრივი.

თვისებრივ მონაცემებში კიდევ ერთი მოწყვლადი ჯგუფის საჭიროება გაუღერდა:

„18 წლის შემდეგ, შშმ პირი როდესაც უკვე სახლში ჯდება, მისთვის დასაქმების ყველა გზა ჩაკეტილია. 18 წლამდე ამ კატეგორიაზე სახელმწიფო ზრუნავს. 18 წლის შემდეგ მათი საჭიროება ნაკლებად არის გათვალისწინებული და უამრავი ბარიერი ხვდებათ ცხოვრებაში. ვიყავი ერთ-ერთ ორგანიზაციაში ქუთაისში და ძალიან მესიამოვნა, რომ სწავლობდნენ ხელნაკეთი ნივთების გაკეთებას. სასურველია, მსგავსი პროგრამები წყალტუბოშიც იყოს“ - ბ.დ., 54 წლის, ადგილობრივი, შშმ პირის მშობელი.

საზოგადოებრივი უსაფრთხოების სფეროში არსებული პრობლემების აქტუალობა რაოდენობრივ მაჩვენებელში გარკვევით აისახა. გამოკითხული ქალების ნახევარზე მეტი - 62% მიიჩნევს, რომ სერიოზულად აძლიერებს მათ შიშებს გაზრდილი კრიმინალი. მათ შორის 71% ადგილობრივია, 10% - დევნილი. მომდევნო ადგილზე სახელდება ალკოჰოლიზმი და ნარკომანია - 36%. 26,66% სერიოზულ საფრთხეს ხედავს საქართველოში კონფლიქტების ექსკალაციის განვითარების კუთხით. იმდენივე ადასტურებს, რომ განსაკუთრებით აფრთხობს გაუმართავი საგზაო მოძრაობა, რაც გაზრდილი ავტოავარიების რიცხვს უკავშირდება. 22% მოუწესრიგებელ ინფრასტრუქტურაში ხედავს საშიშროებას. 20% ამჩნევს, რომ საზოგადოებაში დისკრიმინაციის მაღალი დონეა. 19,33%-ის აზრით, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში უმცირესობების მონაწილეობის დაბალი ხარისხია.

„ვხედავთ, რომ დაიწყო ბინების დაყაჩაღება. საზრუნავი ისედაც არ გვაკლდა და კიდევ ამის შიში, ვინმე არ შემოგვივარდეს, მეტისმეტია. ყველაფერი ჩვენს ჯანმრთელობაზე აისახება შემდგომში“ - ნ.დ., 65 წლის, ადგილობრივი, სოციალურად დაუცველი.

„სად იყო ამდენი ავტოავარია, არ არის საგზაო წესები მოწესრიგებული, „პრავას“ ყველას აძლევენ და მანქანის ტარება არ იციან, რამდენი ახალგაზრდა დაიღუპა, გული მოგიკვდება“ - ნ.გ., 62 წლის, დევნილი.

კვლევიდან მიღებული მონაცემები ნათელყოფს, ქალთა საჭიროებების ჩამონათვალში თუ რა ადგილს იკავებს განათლების მიღებასთან დაკავშირებული პრობლემები.

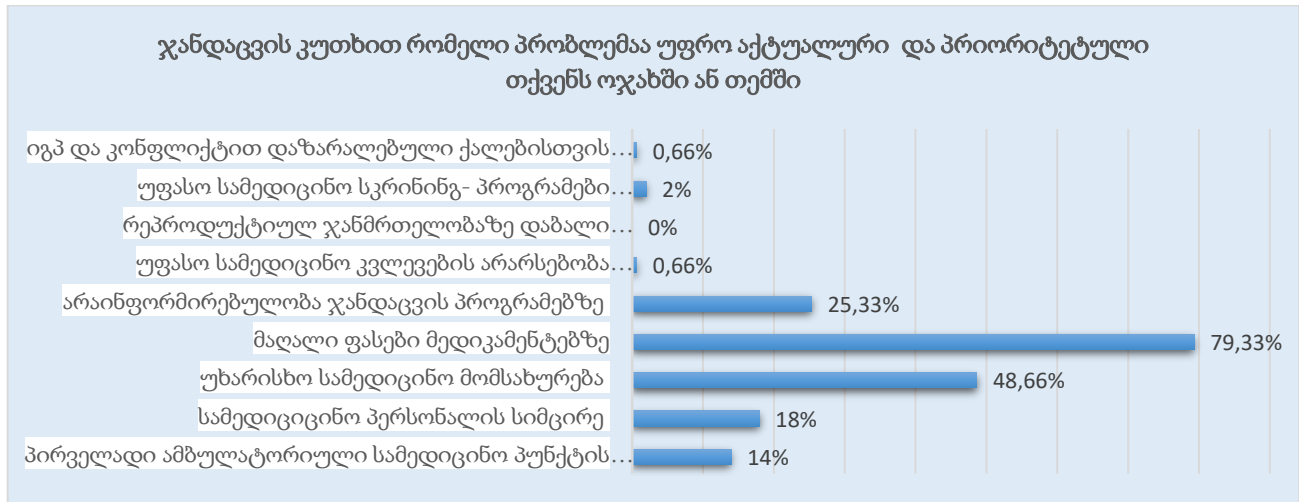
ყველაზე მეტი რესპონდენტი - 38% აფიქსირებს, რომ პრობლემა სწავლების დაბალი ხარისხია. აღნიშნულ მონაცემს ოდნავ ჩამორჩება 35,33%, რომლისთვისაც სკოლებში არ არსებობს შესაბამისი აღჭურვილობა, სპეციალიზებული საგნობრივი კაბინეტები. 28,66% მიიჩნევს, რომ არასაკმარისია პროფესიონალი პედაგოგები. 27,33% ასახელებს, რომ არ არსებობს გამართული სასკოლო ინფრასტრუქტურა, 26%-ის აზრით, დისტანციური პროცესის უზრუნველსაყოფად შესაბამისი მაღალი სიხშირის ინტერნეტი არარსებობა ხშირად იწვევს სერიოზულ ხარვეზებს განათლების მიღების თვალსაზრისით. 8,66%-ის აზრით, სკოლა შორსაა სახლიდან, რაც განათლების მიღებასთან დაკავშირებულ პრობლემებს ქმნის.

V ბლოკი: ჯანმრთელობის უსაფრთხოება

ადამიანური უსაფრთხოების ერთიან სისტემათა ჯაჭვში ერთი რომელიმე რგოლის მოშვეება ახალი რისკების წარმოშობას უკავშირდება და პირდაპირ თუ ირიბად ყველაზე მეტად ჯანმრთელობის უსაფრთხოების სეგმენტში აისახება. ციფრების ენაზე პირდაპირ იკითხება, რომ გამოკითხულ ქალთა დიდი ნაწილი - 79,33% ცალსახად ადასტურებს, რომ მედიკამენტებზე არსებული მაღალი ფასები ჯანმრთელობის სფეროში არსებულ რისკებს აძლიერებს, რაც საფრთხეს კიდევ უფრო ზრდის.

პრიორიტეტულ პრობლემათა ჩამონათვალში უფასო სამედიცინო მომსახურების არარსებობას ასახელებს გამოკითხულთა 48,66%, რაც სერიოზული სიგნალია საზოგადოების მხრიდან და ამ მიმართულებით რეფორმების გატარების აუცილებლობაზე მიანიშნებს. 25,33% პირდაპირ გვამცნობს, რომ საზოგადოება არ არის ინფორმირებული ჯანდაცვის პრობლემებზე, რაც ერთ-ერთ სერიოზულ პრობლემად მიიჩნევა.

18%-ის აზრით, სამედიცინო პერსონალის სიმცირე ითვლება აქტუალურ პრობლემად და ეს პანდემიამ განსაკუთრებით გამოკვეთა (დიაგრამა 8).

„პანდემიამ იმდენი რამე დაგვანახა, ისეთი, რაც მანამდე არ ვიცოდით, პირველ რიგში ის, რომ სამედიცინო პერსონალი არ გვყავს საკმარისი, მართალია პანდემიისთვის არ ვიყავით მზად, მაგრამ ვერ მოხერხდა სამედიცინო პერსონალის გადაწყობა და მაინც გვაკლია პერსონალი საჭიროების დროს“ - ნ.დ., 69 წლის, ადგილობრივი.

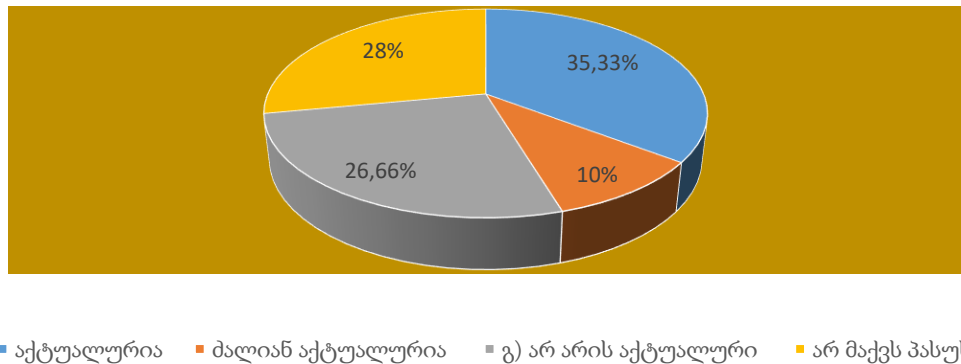
„რატომ უნდა კეთდებოდეს ყველა რთული ოპერაცია საზღვარგარეთის ქვეყნებში. იმდენი ფულია გადახდილი თითო ოპერაციაში. მოამზადონ ჩვენი კადრები, გაუშვან ჩვენი სტუდენტები და პროფესიონალებს მისცენ მეტი გასაქანი“ - ბ.გ., 51 წლის, პენსიონერი, დევნილი.

კითხვაზე, ჯანმრთელობის გაუარესების დროს როგორ ახერხებენ პრობლემის გადაჭრას აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა 44% თვითმკურნალობას ეწევა. მიღებული მონაცემების გაფილტვრით ირკვევა, რომ ეს პასუხი 40-დან 65-წლამდე ასაკის ქალებმა გასცეს. 34,66%, ძირითადად, სარგებლობს საყოველთაო ჯანდაცვით - მათ უმეტესობა ადგილობრივია. გამოკითხულთა 13,33% (ადგილობრივი და დევნილი ქალები) სამკურნალოდ ექიმბაშს მიმართავენ, რაც, შესაძლოა, განპირობებული იყოს შედარებით დაბალი ფასებით ან სანდოობის მაღალი ხარისხით. კერძო დაზღვევით სარგებლობს 4,66% - მათ შორის უმრავლესობა ადგილობრივი ქალია. საგულისხმოა, რომ მარტოხელა, მრავალშვილიანი დედები საერთოდ არ არიან კერძო დაზღვევით მოსარგებლეთა კატეგორიაში. თუ გავითვალისწინებთ არსებულ რეალობას, ეს სურათი არ იწვევს გაკვირვებას, რადგან აღნიშნული კატეგორიისთვის კერძო დაზღვევა ფუფუნებას წარმოადგენს.

VI ბლოკი: პირადი უსაფრთხოება

პირადი უსაფრთხოების კომპონენტში ოჯახური ძალადობის თემა მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს. მიღებულ პასუხებში არსებული დისბალანსი მიგვანიშნებს, რომ ამ მიმართულებით ჯერ კიდევ სამუშაოა. უმრავლესობა, ანუ გამოკითხულთა 35,33% მიიჩნევს, რომ ოჯახური ძალადობის პრობლემა აქტუალურია. 10%-ის აზრით - ძალიან აქტუალური. იმათ შორის, ვინც პრობლემას ძალიან აქტუალურს უწოდებს, 73,52% ადგილობრივია და 11,76% დევნილი. 26,66% არ აღიარებს პრობლემის აქტუალობას. 28%-ს არ აქვს ამ კითხვაზე პასუხი. ჯერ კიდევ ჩამოუყალიბებელი პოზიციები აღნიშნულ პრობლემასთან მიმართებაში ეფუძნება საზოგადოების განწყობას, რაც თვისებრივი მონაცემებით არის გამყარებული (დიაგრამა 9).

თქვენი მოსაზრებით, რამდენად აქტუალურია ოჯახური ძალადობის პრობლემა თქვენთვის ან თქვენს თემში?

„ბოლო პერიოდში იმდენი პრობლემა გაჩნდა: გაზრდილი ფასები პროდუქტებზე, წამლებზე, უმუშევრობა, ძალადობის პრობლემამ უკანა პლანზე გადაიწია, გაიზარდა ქალების სადარდებელი“ - ვ. დ., ადგილობრივი, პენსიონერი.

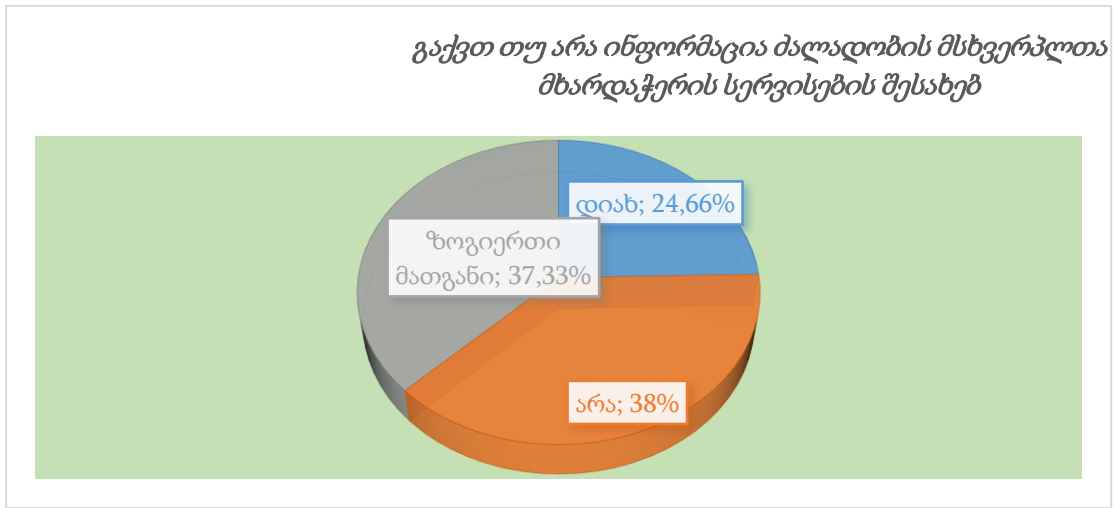
„აუცილებელია, ქალები ინფორმირებულნი იყვნენ თავიანთი უფლებების შესახებ, უნდა იცოდნენ, რომ სახელმწიფო იზრუნებს მათზე. ამ მხრივ არის ინფორმაციის ნაკლებობა, უმეტეს შემთხვევაში მსხვერპლმა არ იცის, როგორ მოიქცეს, რა ბერკეტები შეიძლება გამოიყენოს“ - დ.ს., 47 წლის, ადგილობრივი.

რაოდენობრივი მონაცემები გვიდასტურებს, რომ საზოგადოებაში ყველაზე მეტად გავრცელებულია ფსიქოლოგიური ფორმის ძალადობა, რომელიც სიტყვიერ შეურაცხყოფაში გამოიხატება. ამ მოსაზრებას იზიარებს გამოკითხულთა 62%. შემდეგ მოდის 24,66%, რომელიც ეკონომიკური ტიპის ძალადობას მიიჩნევს უპირატესად, რაც გამოიხატება ფულადი სახსრების განკარგვის აკრძალვით, ფულადი სახსრებით მანიპულირებით. ძალის გამოყენებას, ცემას, დამცირებას მიიჩნევს გავრცელებულ ფორმად გამოკითხულთა 11,33%. რაოდენობრივ მაჩვენებელში კარგად ჩანს, რომ გამოკითხულთა 35,33%-ისთვის ოჯახში ძალადობის პრობლემა აქტუალურია. ძალიან აქტუალურად მიიჩნევს ამ პრობლემას 10%. რადიკალური პოზიცია ფიქსირდება დანარჩენ გამოკითხულებში. 26,66% ამტკიცებს, რომ პრობლემა ნაკლებად აქტუალურია. 28% არ არის მზად ამ კითხვაზე გასცეს დადებითი ან უარყოფითი პასუხი. მიღებული მონაცემები ცხადყოფს ინფორმირების კუთხით მუშაობის გაძლიერების აუცილებლობას.

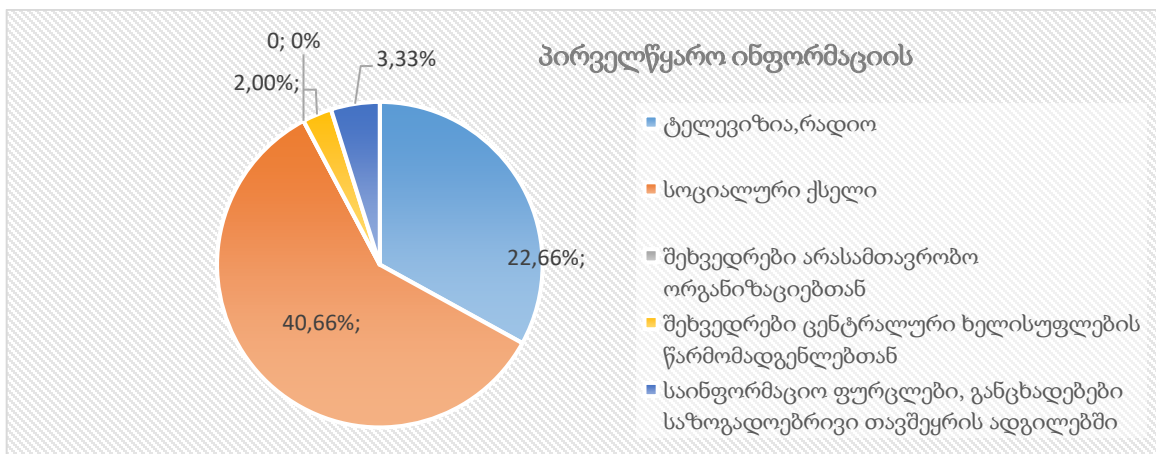
გამოკითხვიდან ირკვევა, რომ 62%-ის აზრით, ძალადობის ფორმებს შორის ყველაზე გავრცელებული ფორმა ფსიქოლოგიური ძალადობაა. 24,66% აფიქსირებს, რომ ეკონომიკური ძალადობა საკმოდ გავრცელებულია. 11,33% ფიზიკურ ძალადობას მიიჩნევს გავრცელებულ ფორმად, ხოლო 0,66% - სექსუალურ ძალადობას.

არსებული რეალობის ფონზე მნიშვნელოვანია იმის გაგება, რამდენად არის მოსახლეობა ინფორმირებული მსხვერპლთა მხარდაჭერის სერვისებზე. 24,66% აცხადებს, რომ აქვს სერვისებზე მსგავსი ტიპის ინფორმაცია. ზოგიერთ მათგანს იცნობს 38%, საერთოდ არანაირი ინფორმაცია არა აქვს 3,33%-ს.

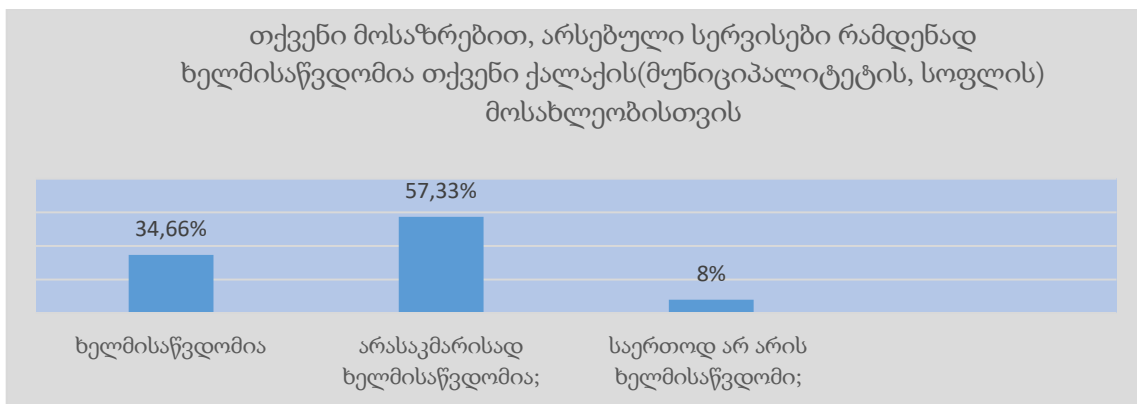
პასუხებიდან ირკვევა, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობამ - 81,08%-მა, იცის ცხელი ხაზის არსებობა. არასამთავრობო ორგანიზაციებს და მათ სერვისებს 18,91% იცნობს. მუნიციპალური სერვისები ნაცნობია 10,81%-ისთვის. სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციების ბაზაზე არსებულ თავშესაფრებს იცნობს 10,81%. კრიზისულ ცენტრებზე ინფორმაციას ფლობს 5,4%, ამდენივე იცნობს იურიდიული სამსახურების საქმიანობას (დიაგრამა 10).

ძალადობის მსხვერპლთა ან პოტენციურ მსხვერპლთა დახმარების სერვისების შესახებ პირველწყაროდ 40,66% სოციალურ ქსელებს ასახელებს. 22,66% ინფორმაციას რადიოდან და ტელევიზიიდან იღებს. ანალოგიური რაოდენობა 22,66% არასამთავრობო ორგანიზაციების ინფორმაციებს ეყრდნობა. საინფორმაციო ფურცლები, განცხადებები 3,33%-ის პირველწყაროა, ცენტრალური ხელისუფლების წარმომადგენლისგან ინფორმაციას იღებს 2% (დიაგრამა 11).

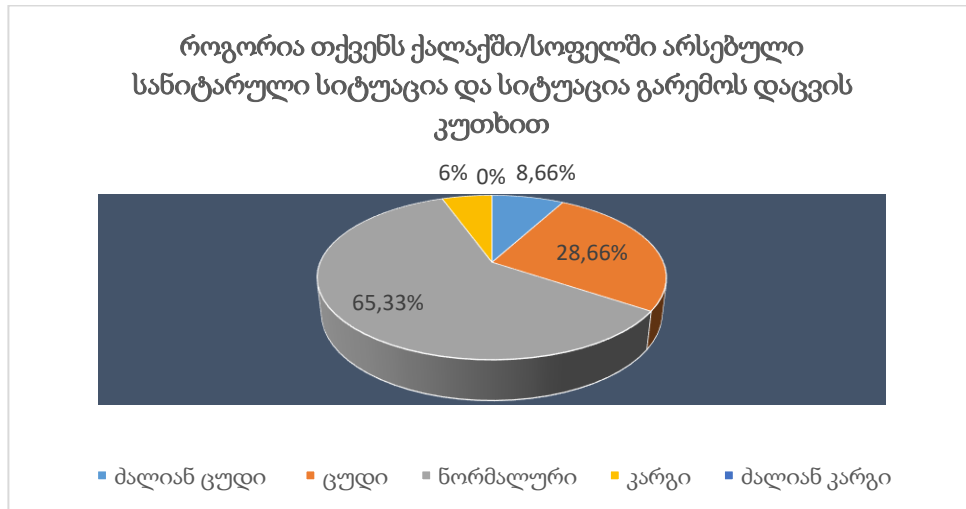
გამოკითხვიდან ირკვევა, **არსებული სერვისები რამდენად ხელმისაწვდომია მოსახლეობისთვის**. 57,33% აცხადებს რომ არასაკმარისად ხელმისაწვდომია; 8%-ისთვის საერთოდ არ არის ხელმისაწვდომი. ხელმისაწვდომობას ადასტურებს 34,66% (დიაგრამა 12).

რამდენად საკმარისია ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ქალთა მიმართ ძალადობაზე რეაგირებისთვის დანერგილი პროგრამები. ამ კითხვაზე 26,66% აცხადებს, რომ ნაწილობრივ არის საკმარისი. 17,33% ადასტურებს, რომ სავსებით საკმარისია. 15,33% აფიქსირებს, რომ არასაკმარისია არსებული სერვისები. 10,66%-ის აზრით, აუცილებელია პროგრამების გამრავალფეროვნება.

VII ბლოკი: ეკოლოგიური უსაფრთხოება

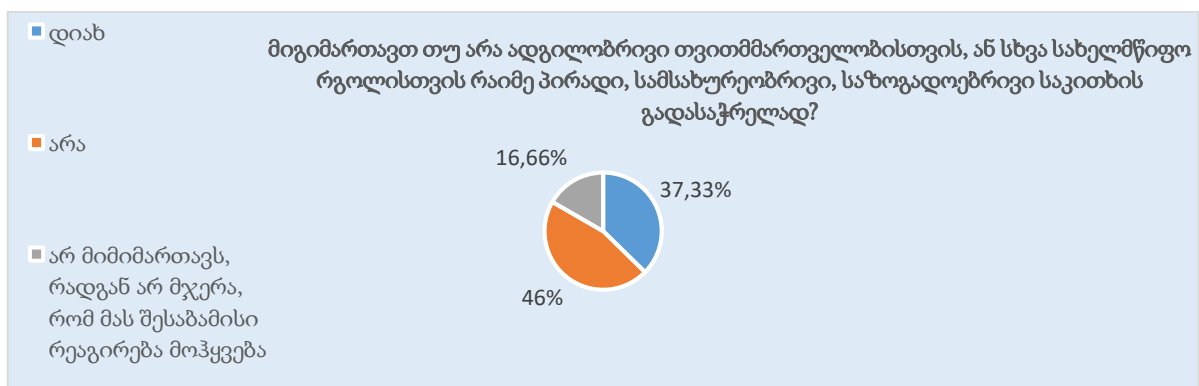
ეკოლოგიურ სეგმენტში არსებული საფრთხეები გამოკითხულთა წუხილს იწვევს, კითხვაზე, როგორია თქვენს ქალაქში/სოფელში არსებული სანიტარული სიტუაცია და სიტუაცია გარემოს დაცვის კუთხით, 28,66% აფიქსირებს, რომ ცუდი სიტუაციაა. 8,66%-ის აზრით, ძალიან ცუდია სიტუაცია. 6,53%-ის აზრით - ნორმალურია, 6% სიტუაციას კარგს უწოდებს (დიაგრამა 13).

ეკოლოგიურ პრობლემათა შორის ყველაზე მნიშვნელოვან პრობლემად სახელდება საკანალიზაციო სისტემების გაუმართაობა 36%. სანიაღვრე მილების არარსებობას ასახელებს 30%. დაბინძურებული ჰაერს მიიჩნევს ყველაზე საზიანოდ 25,33%. სუფთა წყალთან არაჯეროვანი ხელმისაწვდომობა აწუხებს 0,86%-ს.

VIII ბლოკი: ზოგადი კითხვები

ზემოთ ჩამოთვლილი პრობლემების ფონზე როგორია თვითმმართველობასთან მოსახლეობის ურთიერთობა, ვის მიმართავენ და რა ინტენსივობით, ამ საკითხებზე ინფორმაციას კვლევიდან მიღებული შედეგები გვიდასტურებს: 46%-ს არ მიუმართავს თვითმმართველობისთვის. 16,66%-ს იმიტომ არ მიუმართავს, რადგან არ სჯერა შესაბამისი რეაგირების. 37,33% აცხადებს, რომ ჰქონია თვითმმართველობასთან ურთიერთობა (დიაგრამა 13).

მომდევნო კითხვიდან ირკვევა, ადგილობრივ ხელისუფლებასთან კომუნიკაციისთვის რა ფორმას იყენებენ გამოკითხული ქალები ან მათი ოჯახის წევრები.

დასახლების ან სოფლის კრებებს ესწრება 35,33%. 23,33% სარგებლობს ელექტრონული ფორმით. საკრებულოს სხდომებს იყენებს ურთიერთობისთვის 15,33%. მერიის სხვადასხვა განყოფილების ანგარიშებს ისმენს 13,33%, სამოქალაქო ბიუჯეტირებაში მონაწილეობს 10,66%, მრჩეველთა საბჭოებს მიმართავს 2%.

გამოკითხულთა 48%-ის აზრით, ადგილობრივი პროგრამები ითვალისწინებს მოწყვლადი ჯგუფების სპეციფიკურ საჭიროებებს. 28,66% აცხადებს, რომ არ არის დანერგილი მოწყვლადი მოსახლეობის სპეციფიკური საჭიროებების და პროგრამებით მათი კმაყოფილების შეფასების პრაქტიკა. 23,3% მიიჩნევს, რომ ადგილობრივი პროგრამები არ ასახავს ცალკეული მოწყვლადი ჯგუფების სპეციფიკურ საჭიროებებს.

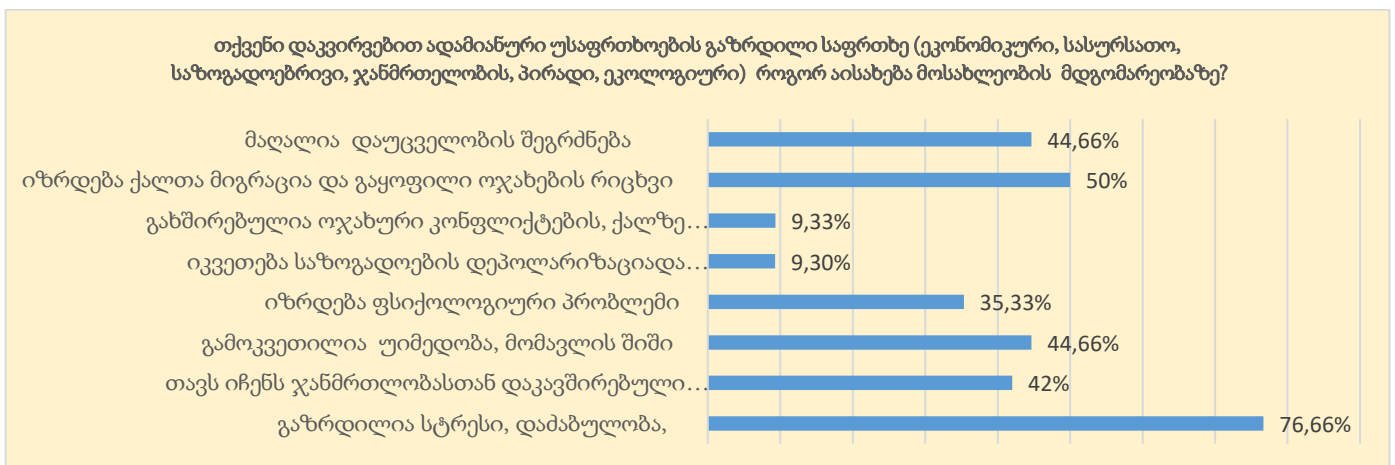
„სოციალურად დაუცველებს დახმარების პროგრამები აქვთ. მე, მაგალითად, ჩემს თავზე გამოვცადე და ძალიან კმაყოფილი ვარ. ჩემი ოჯახის წევრს დასჭირდა დაფინანსება - ბებიას, აი, ნახევარს რომ უფინანსებენ, ოპერაციასთან დაკავშირებით ერთ დღეში დაგვიკმაყოფილეს და კმაყოფილი ვარ“ - ნ.დ., 32 წლის, ადგილობრივი, სოციალურად დაუცველი.

„სიმართლე რომ გითხრათ, უფრო მეტად მეზობლებიდან ვიგებ პროგრამების შესახებ და საჭიროების შემთხვევაში მივდივარ მერიაში და ვწერ განცხადებას. ჩემმა დედამთილმა ერთი წლის წინ გაიკეთა ოპერაცია და თანხის 50% მერიამ დააფინანსა. ეს მოხდა 24 საათში“ - დ.ს., 49 წლის, ადგილობრივი.

„მოსახლეობასთან უფრო ახლოს რომ იყვნენ, უფრო მეტად ეცოდინებოდათ მათი საჭიროებები, ყველა პროგრამა საჭიროა, რა თქმა უნდა, მაგრამ ყოველწლიურად უნდა იცვლებოდეს ეს პროგრამები, ახალი უნდა ემატებოდეს, ამას ვერ ვგრძნობთ“ - მ.დ., 64 წლის, დევნილი.

„მოსახლეობამ არ იცის ბევრი რამ, ბუკლეტში უნდა ეწეროს, ამ დაავადებაზე ადამიანი სად უნდა მივიდეს, რა დახმარება ექნება. მაგ., ჩემი მეზობელი სამი შვილის დედა სანამ პრობლემის გამო არ მივიდა მუნიციპალიტეტში, არც იცოდა, რომ გარკვეული დახმარება ეკუთვნოდა“ - რ.დ., 39 წლის, ადგილობრივი.

რას იწვევს ჩამოთვლილი პრობლემები, რომელიც ადამიანური უსაფრთხოების ყველა სეგმენტში ფიქსირდება. გამოკითხვიდან ირკვევა, რომ ადამიანური უსაფრთხოების გაზრდილი საფრთხე ნეგატიურად აისახება მოსახლეობის მდგომარეობაზე. 76,66% მიიჩნევს, რომ გაზრდილია სტრესი, დამაბულობა. უიმედობასა და მომავლის შიშზე მიაჩნებენ 44,66%. მაღალი დაუცველობის შეგრძნება აწუხებს 44,66%-ს. ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების სიმრავლეს ამჩნევს 42%, გამოკვეთილ ფსიქოლოგიურ პრობლემებს - 35,33%, საზოგადოების დეპოლარიზაციას კი - 9,33%. ასეთივე მონაცემი გახშირებულ ოჯახური კონფლიქტების, ქალზე ძალადობის შემთხვევებზე მიუთითებს.

დასკვნა

მიღებული მონაცემების საფუძველზე თვალშისაცემია, რომ მუნიციპალიტეტში ადამიანური უსაფრთხოების კომპონენტებიდან ქალებისთვის განსაკუთრებით პრიორიტეტულია ინფრასტრუქტურის, საკანალიზაციო სისტემის, წყლის მიწოდების, შიდა ტრანსპორტის გაუმართაობის პრობლემების პრიორიტეტულობა. მონაცემებში იკითხება ასევე ქალთა ეკონომიკური განვითარების კუთხით ხელის შეწყობის პროგრამების დანერგვის აუცილებლობა. გამოკვეთილია ინფორმაციის მიწოდების ინსტრუმენტების გამრავალფეროვნება მუნიციპალურ პროგრამებზე, მსხვერპლთა დახმარების სერვისებზე.

რეკომენდაციები

- ❖ ქალთა საჭიროებების შესწავლა ადრეული გაფრთხილების და რეაგირების სისტემის შექმნის მიზნით
- ❖ ქალთა ეკონომიკური მხარდაჭერისა და მათი ეკონომიკური გაძლიერების მიზნით ადგილობრივი მუნიციპალური პროექტების დანერგვა და ამოქმედება
- ❖ ქალთა ინიციატივების წამახალისებელი საგრანტო პროგრამების მხარდაჭერა მცირე ბიზნესის გასაძლიერებლად
- ❖ საოჯახო მეურნეობების განვითარების ხელშეწყობა, თვითდასაქმებულ ქალთა მხარდაჭერის მიზნით
- ❖ ინფრასტრუქტურული პრობლემების პრიორიტეტულობის განსაზღვრით, შესაბამისი პროექტების დანერგვა მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში
- ❖ საგანმანათლებლო-საინფორმაციო მუშაობის გაძლიერება ქალთა უფლებებზე, ოჯახური ძალადობის ადგილობრივ სერვისებზე, შესაბამისი კამპანიების ჩატარებით, მოქალაქეთა ინფორმირების გაზრდის მიზნით.
- ❖ ჯანდაცვის პროგრამების ეფექტიანობის გაზრდა, ქალთა/გოგონათა საჭიროებებზე მორგებული პროგრამების დანერგვა ადგილებზე.
- ❖ სამედიცინო სკრინინგ პროგრამებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის თვალსაზრისით აღნიშნული პროგრამების ადგილზე, სოფლებში ჩატარების პრაქტიკის დანერგვა
- ❖ საზოგადოების ინფორმირება ცენტრალური და ადგილობრივი ჯანდაცვის პროგრამებზე, შესაბამისი ინფორმაციული ფლაერების, საინფორმაციო ბუკლეტების გავრცელებით.
- ❖ ადგილობრივი ბიუჯეტის ფორმირების პროცესში სამოქალაქო საზოგადოების ჩართვა, ქალთა ჯგუფების, აქტივისტების ინიციატივების მხარდაჭერა და ბიუჯეტში გენდერული ასპექტების გაძლიერება.